

10 masuri cheie pentru relansarea economiei in contextul epidemiei de coronavirus

Documentul contine o listă concentrata de masuri generale care pot fi detaliate.

Din punct de vedere economic, România are nevoie să se reinventeze. Localizarea pe teritoriul țării a unui număr cât mai mare de facilități de producție, din toate domeniile, susținute cu capital românesc sau străin, trebuie să fie prioritatea zero a următorului deceniu pentru toate guvernele, indiferent de culoarea politică, și în special pentru actualul guvern care va da tonul și are șansa de a fixa reperele evoluției țării în următoarea decadă. Redefinirea rolului statului în economie nu mai poate fi o problemă tabu pentru că nu putem să fugim sperați la stat atunci când apare prima criză serioasă așa cum este această epidemie, dar să îl lipsim de resurse "pe timp de pace", invocând ideologii economice de bon ton. Evident, nici alunecarea în extrema etatistă nu este o opțiune serioasă. Soluția optimă este abordarea pragmatică și programatică, în care statul are nevoie să irosească mai puțin, să aloce resurse pentru investiții publice în domenii care ne cresc reziliența în caz de criză (și în general) aducând plusvaloare economiei și să sprijine curajos marile proiecte de investiții ale sectorului privat.

Autori:

Răzvan Predica are peste 20 de ani de experiență lucrând în poziții de conducere, în țară și în străinătate, pentru companii multinaționale mari (Unilever South Central Europe, eMag sau A&D Pharma) în domenii precum: FMCG, tehnologie, retail și farmaceutic. În prezent conduce compania de consultanță Premiere Consultants și face parte din consiliul consultativ al Strategic Thinking Group.

Remus Ioan Ștefureac este coordonator al think-tank-ului STRATEGIC Thinking Group, și director general al INSCOP Research, una dintre cele mai respectate companii de cercetare sociologică din România. Anterior, a lucrat în diplomație. În 2005 a fondat Strategic Thinking Group, o companie de consultanță specializată pe activități de analiză, cercetare, comunicare și elaborare/evaluare de politici publice.

Temerile și Așteptările populației:

- Gravitatea impactului negativ al epidemiei de coronavirus asupra economiei este receptată de marea majoritate a populației.
- Dezbaterile publice, dar și experiența personală a milioane de cetățeni afectați direct sau indirect și-au pus o amprentă puternică nu doar asupra percepției riscului economic, ci într-un sens mai cuprinzător, cu privire la arhitectura economică și la relația dintre stat (administrație în principal, dar și puterile legiuitoare centrale/locale) și societate/economie.
- Criza sanitară și cea economică au generat **o schimbare de paradigmă în ceea ce privește rolul statului în economia de piață din România** (atât în calitatea de participant activ, cât și în cel de coordonator și emițător de reguli).
- Dacă la nivelul populației existau și până acum categorii importante care susțineau ideea unui rol mai consistent al statului în economie, la nivelul elitelor economice, a mediului de afaceri, asemenea puncte de vedere erau considerate adevărate erezii.
- Implicațiile globale ale epidemiei de coronavirus au produs o mutație masivă la nivelul mentalului: există o așteptare a redefinirii rolului statului nu doar contextuală, ci pe termen mai lung, nu în sensul revalorizării unor opțiuni etatiste, ci în sensul dezvoltării unui nou tip de parteneriat între stat și capital.
  - Peste 90% dintre români cred că este importantă și foarte importantă sprijinirea de către stat a firmelor care au dificultăți economice din cauza epidemiei de coronavirus, precum și susținerea unor mari proiecte de investiții publice sau private în vederea stimulării economiei românești și creării de locuri de muncă.
  - Investițiile statului în infrastructură, în agricultură, încurajarea investițiilor pentru producția în România a unor bunuri indispensabile așa cum sunt materialele sanitare sau deblocarea unor mari proiecte de investiții private precum, includerea în asemenea proiecte a unor companii de stat sunt privite astăzi cu deschidere de societate și de absolut toți actorii relevanți din economie.
- Românii au așteptări pragmatice de la un ansamblu larg de instituții/organizații privind luarea de măsuri pentru diminuarea impactului economic al epidemiei de coronavirus (Guvern, Banca Națională a României, Parlament, instituțiile financiare internaționale, Președintele României, băncile comerciale, asociații patronale sau sindicate).
- Acest lucru indică obligatoriu nevoia generării unor platforme cu totul noi, mult mai dinamice de dialog/consultare între administrația centrală/locală și partenerii sociali/economici. De asemenea, provocările fără precedent ale epidemiei fac ca raportarea strictă la rețete ideologice rigide (neoliberale, etatiste) să devină un obstacol în calea unei relansări rapide pentru care sunt necesare abordări pragmatice bazate pe formule inovative de cooperare profundă și diversă între stat și mediul privat.

Principalele Directii:

- 1. REVIZUIREA SISTEMULUI FISCAL.** Revizuirea colectarii de taxe si impozite, bazate pe analiza profunda a platitorilor de taxe, aducerea la zi a economiei negre si revizitarea surselor de venit/taxe/accize.

Plecand de la o analiza profunda a domeniilor economice, recomandam un proiect prin care sa se diminueze impactul muncii „la negru” si „economia gri”, aici intrand domenii precum activitatea de curierat, logistica si transport, retail, anumite tipuri de servicii in care remuneratia nu este in proportie complet salarizata.

De asemenea propunem revizuirea accizelor si taxelor si revizitarea cuantumurilor pentru acele elemente care nu au elasticitate in consum.

Plecand de la analiza modelelor actuale de afaceri, propunem revizuirea anumitor structuri economice din Romania, verificand daca substanta economica corespunde teritorial cu veniturile si costurile agentului economic („permanent Establishment”), verificand de asemenea robustetea politicilor preturilor de transfer.

- 2. REVIZUIREA SISTEMULUI SANITAR.** Revizuirea anumitor componente ale sistemului sanitar prin regandirea taxelor clawback, accelerarea admiterii noilor medicamente pe piata romaneasca, regandirea modalitatii de compensare a medicamentelor si serviciilor medicale de catre CNSAS, toate in corelatie cu realitatea curenta. De asemenea regandirea programatica a elementelor de preventie si control, medicina muncii, inglobarea partenerilor privati in sistemul de sanatate, digitalizarea sistemului de emitere a retetelor.

Regandirea taxei clawback vine in sprijinul pacientilor si accesului la medicatia necesara bolnavilor cronici. Diferentierea pe tipuri de boli, consum si numar de pacienti, va putea stimula producatorii sa comercializeze in Romania o paleta variata de medicamente, limitand situatiile de criza generate de lipsa medicamentelor.

De asemenea, este necesara revizuirea listelor si principiilor de compensare a medicamentelor, tinand cont de consum, puterea de cumparare a pacientilor si incidenta bolilor cronice.

In zona de preventie, regandirea pachetului standard de analize incluse in medicina muncii; obligativitatea sa si controlul periodic al medicinii muncii va putea aduce in prim plan preventia anumitor boli cronice, astfel incat pacientul sa nu ajunga in stare grava in sistemul sanitar (unde costurile sunt deja superioare in tratamentul bolilor cronice).

- 3. INFRASTRUCTURA NAȚIONALĂ.** Accelerarea dezvoltarii infrastructurii de drumuri, autostrazi și căi ferate , urmand un plan strategic de dezvoltare

pentru urmatorii 10 ani, foarte clar definit pe regiuni, etajat cu termene clare.

Aceasta masura va atrage rapid in constructii forta de munca (ziliera/sezoniera) disponibilizata din alte sectoare. In acelasi timp va da un imbold pozitiv industriilor conexe astepandu-ne la cresterea valorii adaugate.

- 4. INFRASTRUCTURA LOCALĂ.** Dezvoltarea accelerata a retelei de transport public electric in marile orase, Bucurestiul fiind o prioritate. Necesitatea unui plan strategic pentru urmatorii 10 ani.

Implicatiile sunt atat in zona de constructii, forta de munca, dar mai ales in zona de productie autohtona de autobuze, tramvaie, alte utilaje de transport. De asemenea modernizarea infrastructurii locale va avea nevoie de o introducere rapida a digitalizarii in cadrul societatilei de transport.

- 5. DEBIROCRATIZAREA – DIGITALIZAREA:** Agregarea serviciilor administrative si fiscale, coroborata cu simplificarea lor prin utilizarea platformelor digitale comune. Apare necesitatea unui plan pentru urmatorii 5 ani pentru dezvoltarea si integrarea serviciilor administrative locale si centrale in una sau mai multe platforme digitale.

Aceasta initiativa va duce la simplificarea, modernizarea si eficientizarea aparatului administrativ fiscal. In plus va sustine domeniul IT din Romania.

- 6. CAPABILITĂȚILE STRATEGICE DE REACȚIE LA CRIZĂ.** Regandirea structurilor strategice in caz de criza, cu prioritate in reactivarea si construirea capabilitatilor de productie locale, atragerea partenerilor privati, pentru a putea sustine o reactie fluanta a autoritatilor. Cu prioritate productia de echipamente medicale de protectie, dezinfectanti, antibiotice, echipamente medicale ATI, productie de vaccinuri.

Realitatea recenta a aratat necesitatea stringenta de autonomie locala si viteza de reactie a sistemului sanitar. Astfel, propunerile vin in sprijinul construirii de capacitati de productie pentru echipament medical de productie, dezinfectanti, reutilizarea fabricii de vaccinuri, revitalizarea fabricii de aparate respiratoare. De asemenea, este necesara crearea de parteneriate cadru cu anumiți producatori locali (Antibiotice Iasi, Biofarm, Terapia, Zentiva etc) pentru asigurarea stocului necesar de medicamente de stricta necesitate.

- 7. FABRICAT ÎN ROMÂNIA.** Dezvoltarea unui plan strategic pentru producatorii autohtoni, customizat pe sectoare de activitate, care sa sustina productia în România de bunuri si servicii. De analizat oportunitatea anumitor cote minime de produse autohtone in lanturile de distributie nationale.

Pentru stimularea producției autohtone, s-ar putea introduce obligativitatea unui procent minim al produselor românești în lanțurile de distribuție de tip retail (supermarket, hypermarket etc). De asemenea, ar putea fi dezvoltat un plan strategic pe termen lung care să aibă ca scop final creșterea competitivității și eficienței producătorilor locali (acordare de fonduri speciale, consultanță în zona eficientizării etc).

- 8. DEZVOLTAREA STRATEGICĂ A TURISMULUI.** Dezvoltarea unei strategii naționale pentru Turismul Românesc autohton din 2021, folosind vouchere, reduceri sindicale, extinderea sezonului, tarife diferențiate în funcție de perioadă, sezon, categorii sociale, dezvoltarea rețelei locale de spații de cazare.

Turismul autohton ar putea constitui o pârghie a dezvoltării durabile. Aducerea la standarde corecte a facilităților de cazare din România, includerea unui număr relevant de unități de cazare în programul național de turism, elaborarea unui mecanism de pret pentru unitățile incluse în program, pret care să țină seama de puterea de cumpărare a clienților, ulterior stimularea turismului pe o durată largită din an prin oferte extrasezon, extinderea sezonului turistic, diferențierea prețurilor în funcție de perioadă. De asemenea, consolidarea și extinderea programului de vouchere de vacanță poate fi utilizat ca un stimulent concret pentru atragerea de investiții greenfiled în Turismul Românesc în 3 zone strategice (Litoral, Munte/Ski – stațiune la mare înaltă, zona Moldovei – manastiri).

- 9. ELECTRIFICAREA MOBILITĂȚII.** Inițierea unui proiect pentru „electrificarea” țării, printr-un parteneriat public-privat care să ducă la construirea unei mașini electrice accesibile pentru marea masă a populației.

Perioada distanțării sociale a scos la iveală beneficiile unei atmosfere mai puțin poluate. Propunem un proiect prin care Guvernul României împreună cu producătorii autohtoni Dacia și/sau Ford, să dezvolte o mașină electrică românească accesibilă pentru marea majoritate a populației, într-un efort de „electrificare” a mobilității. Înlocuirea parcului auto existent cu mașini electrice accesibile.

- 10. SPRIJINIREA MARILOR PROIECTE PRIVATE DE INVESTIȚII.** Adoptarea curajoasă de reglementări inteligente care să stimuleze investițiile private într-o perioadă în care banii privați vor fi tot mai rari și tot mai scumpi.

Resursele naturale pe care le avem trebuie valorificate, pornind de la principiul localizării producției. Gazul de la Marea Neagră, materialele rare utilizate în producția bateriilor, proiecte mari și medii în agricultură pentru prelucrarea produselor agricole, proiecte greenfiled în turism sunt tot atâtea repere posibile în care rolul statului trebuie regândit atât prin reglementări stimulative, cât și prin implicarea activă unor companii solide cu capital majoritar de stat, care la rândul lor trebuie întărite prin încurajarea managementului performant.